

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 4.2.2019 г.
COM(2019) 39 final

2019/0018 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в
рамките на Съвместния комитет на ЕИП във връзка с изменение на приложение
IX (Финансови услуги) към Споразумението за ЕИП**

**[Регламент (ЕС) № 575/2013 за капиталовите изисквания (РКИ) и Директива
2013/36/ЕС (ДКИ IV)]**

(текст от значение за ЕИП)

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- **Основания и цели на предложението**

С проекта на решение на Съвместния комитет на ЕИП (приложен към предложението за решение на Съвета) се цели да се измени приложение IX (Финансови услуги) към Споразумението за ЕИП, за да се включат Регламент (ЕС) № 575/2013 за капиталовите изисквания и Директива 2013/36/ЕС¹ в Споразумението за ЕИП.

Адаптациите, които фигурират в приложените проекти на решение на Съвместния комитет на ЕИП, надхвърлят това, което може да се счита за чисто технически адаптации по смисъла на Регламент № 2894/94 на Съвета. Поради това позицията на Съюза ще бъде определена от Съвета.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Приложеният проект на решение на Съвместния комитет на ЕИП разширява вече съществуващата политика на ЕС, за да включи в нея членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ (Норвегия, Исландия и Лихтенщайн).

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Разширяването на прилагането на достиженията на правото на ЕС за членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ чрез включването на тези достижения в Споразумението за ЕИП се извършва в съответствие с целите и принципите на това споразумение, с цел създаването на динамично и хомогенно европейско икономическо пространство, основано на общи правила и еднакви условия на конкуренция.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБИСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Законодателството, което следва да бъде включено в Споразумението за ЕИП, се основава на член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Съгласно член 1, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 2894/94 на Съвета относно условията за прилагане на Споразумението за Европейското икономическо пространство Съветът определя въз основа на предложение на Комисията позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза по отношение на подобни решения.

ЕСВД и службите на Комисията представят проектите на решения на Съвместния комитет на ЕИП пред Съвета, който следва да ги приеме като позиция на Съюза. ЕСВД

¹ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012, поправен с ОВ L 208, 2.8.2013 г., стр. 68 и ОВ L 321, 30.11.2013 г., стр. 6.

Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО, поправена с ОВ L 208, 2.8.2013 г., стр. 73.

се надява да има възможност да ги представи пред Съвместния комитет на ЕИП възможно най-скоро.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Предложението е в съответствие с принципа на субсидиарност по следната причина:

Целта на настоящото предложение, а именно да се гарантира хомогенността на вътрешния пазар, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки и следователно може, с оглед на въздействието, да бъде постигната по-добре на равнището на Съюза.

Процесът на включване на достиженията на правото на ЕС в Споразумението за ЕИП се извършва в съответствие с Регламент (ЕО) № 2894/94 на Съвета от 28 ноември 1994 г. относно условията за прилагане на Споразумението за Европейското икономическо пространство, който потвърждава възприетия подход.

- **Пропорционалност**

В съответствие с принципа на пропорционалност настоящото предложение не надхвърля необходимото за постигането на своята цел.

- **Избор на инструмент**

В съответствие с член 98 от Споразумението за ЕИП избраният инструмент е решение на Съвместния комитет на ЕИП. Съвместният комитет на ЕИП осигурява ефективното изпълнение и функциониране на Споразумението за ЕИП. За тази цел той взема решения в случаите, предвидени в това споразумение.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Не е приложимо.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Не се очаква отражение върху бюджета в резултат от включването на горепосочения регламент в Споразумението за ЕИП.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

Пруденциална оценка на чуждестранните кандидат-приобретатели (Съвместна декларация към Решението на Съвместния комитет) във връзка с Директива 2013/36/ЕС

Споразумението за ЕИП по принцип не претендира да регламентира отношенията на договарящите се страни с трети държави (вж. по-специално съображение 16 от преамбюла към Споразумението за ЕИП). Споразумението за ЕИП нито предвижда либерализирането на капиталовите потоци, нито дава права по отношение на свободата на установяване или участие в капитала на дружества, що се отнася до чуждестранните лица (вж. членове 31, 34, 40 и 124 от Споразумението за ЕИП).

Ето защо в Съвместната декларация към Решението на Съвместния комитет се посочва, че договарящите се страни споделят разбирането, че с включването в Споразумението за ЕИП на Директива 2013/36/ЕС не се засягат националните правила с общо приложение относно скрининга за сигурността или обществения ред на преките чуждестранни инвестиции.

Освобождаване на някои исландски публични кредитни институции (адаптация д) във връзка с Директива 2013/36/ЕС)

С член 2, параграф 5 от Директива IV за капиталовите изисквания някои публични институции се освобождават от обхвата на Директивата. По силата на тази разпоредба три исландски институции трябва да бъдат освободени от обхвата на ДКИ IV.

Bygðastofnun (исландският институт за регионално развитие) е независима институция, собственост на исландската държава. Основната му функция е да допринася за регионалното развитие чрез изпълнението на регионалните стратегии на правителството. Неговите дейности са насочени към укрепване на населените места в селските райони чрез подпомагане на жизнеспособни, дългосрочни проекти с разнообразни икономически основи. Институтът подкрепя и подсилва местното развитие чрез предоставяне на кредити и други форми на финансова подкрепа с цел подобряване на икономическите условия и условията на живот, особено в регионите, застрашени от обезлюдяване. Институтът предоставя допълнителна финансова подкрепа чрез отпускане на заеми с условия на предприятия, граждани и общини, които дават възможност за участие в общото икономическо развитие и стимулират иновациите. Задълженията на института са гарантирани от исландската държава. *Íbúðalánasjóður* е приемникът на *Byggingarsjóðir ríkisins*, който бе изключен от обхвата на Директива 2006/48/ЕО в съответствие с точка 14, буква а) от приложение IX към Споразумението за ЕИП.

Lánasjóður sveitarfélaga ohf. е кредитна институция със специално предназначение. Структурата на собственост на институцията е ограничена по закон до общините (понастоящем 75 общини са съсобственици). Целта на институцията е ограничена по закон до предоставянето на кредити на общини и на притежаваните изцяло от тях институции и само във връзка с инвестиции, които имат голямо икономическо значение. Институцията е аналогична на *KommuneKredit* в Дания, който е освободен от ДКИ IV съгласно точка 5 от член 2, параграф 5.

Национално третиране на клоновете на трети държави и сътрудничество с органите на трети държави (адаптации ж) и з) във връзка с Директива 2013/36/ЕС)

Съгласно член 47, параграф 3 от ДКИ IV на Съюза се предоставя компетентност да сключва споразумения с трети държави, с които се предоставя на клонове на техни кредитни институции равно третиране на територията на Съюза.

В контекста на ЕИП договарящите се страни се съгласяват, че Споразумението за ЕИП по принцип не претендира да регулира отношенията им с трети държави (вж. по-специално 16^{-то} съображение от преамбюла към Споразумението за ЕИП). Като включват ДКИ IV в Споразумението за ЕИП, държавите от ЕАСТ не прехвърлят компетентност на Съюза по отношение на договарянето на достъп на клонове на трети държави до пазара. Следователно чрез адаптация ж) член 47, параграф 3 не се прилага по отношение на държавите от ЕАСТ и в нея се посочва, че държавите от ЕАСТ могат да сключват двустранни споразумения с трети държави относно достъпа на клонове до пазара.

С цел да се насърчи обаче сближаването на политиката по отношение на трети държави между Съюза и държавите от ЕАСТ, адаптация ж) също предвижда, че в рамките на Съвместния комитет на ЕИП договарящите се страни по Споразумението за ЕИП се информират и се консултират взаимно относно договарянето на споразумения с трети държави.

Адаптация ж) се основава на решенията, договорени между Съюза и държавите от ЕАСТ съгласно режимите на Директивата „Платежоспособност II“ и ДПФИ (вж. точка 1, букви г) и д) и точка 31ба, буква б) от приложение IX към Споразумението за ЕИП).

Член 48 от ДКИ IV съдържа правила относно сключването на споразумения за надзор във връзка с надзора на консолидирана основа между Съюза и трети държави. Тези споразумения трябва да предвиждат възможност за надзорните органи на трети държави да получават информация от националните компетентни или секторни органи на ЕС (НКО), както и за Европейския банков орган (ЕБО) да събира от НКО на ЕС информацията, получена от надзорните органи на трети държави. Тъй като Европейският съюз не може да сключва споразумения, които задължават НКО на ЕАСТ да предават информация на надзорните органи на трети държави, чрез адаптация з) член 48 от ДКИ IV не се прилага (подобно на намереното договорено решение по отношение на член 75, параграфи 2 и 3 от Регламента за европейската пазарна инфраструктура, вж. точка 31бв, буква щв) от приложение IX към Споразумението за ЕИП).

С цел да се даде възможност за прехвърляне на ЕБО на информация, която НКО на ЕАСТ са получили от надзорни органи на трети държави, когато това е необходимо за изпълнението на техническите задачи на Органа по отношение на държавите от ЕАСТ, чрез адаптация з) се предвижда, че държавите от ЕАСТ ще се стремят също да включат клаузи в споразуменията за надзор, които позволяват на техните НКО да прехвърлят съответната информация на ЕБО.

Резерва по отношение на бъдещото законодателство на Съюза (адаптации к) и о) във връзка с Директива 2013/36/ЕС)

В съответствие с член 7 от Споразумението за ЕИП само актовете, които са включени в Споразумението за ЕИП, са задължителни за членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ. По тази причина адаптация к) привежда в съответствие текста на член 89, параграф 5 от ДКИ IV, за да се отрази фактът, че в контекста на ЕИП член 89 престава да се прилага само когато новото законодателство на Съюза относно задълженията за оповестяване става приложимо в ЕИП.

Аналогично адаптация о) адаптира текста на член 151, параграф 1, за да се отрази фактът, че преходните мерки, които се съдържат в глава 1 от дял XI от ДКИ IV, се прилагат само когато стане приложимо решение на Съвместния комитет на ЕИП за включване на делегирания акт, приет съгласно член 460 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

Компетентност за разрешаване на буфери за системен риск (адаптация н) във връзка с Директива 2013/36/ЕС)

Съгласно член 133, параграф 14 от ДКИ IV в някои случаи НКО трябва да изчакаят становището на Комисията, преди да приемат мерки за първоначално или последващо определяне на буфер за системен риск. Когато становището е отрицателно, тези НКО се съобразяват със становището или излагат мотивите за несъобразяване с него.

Съгласно член 133, параграф 15 от ДКИ IV Комисията, когато прецени, че буферът за системен риск не води до прекомерни отрицателни последици за финансовата система на други държави членки или на Съюза, и като се основава на становище на ЕССР,

приема акт за изпълнение за разрешаване на НКО да приемат буфера за системен риск. ЕБО също може да предостави становище на Комисията.

Съгласно системата, установена с точки 31е и 31ж от приложение IX към Споразумението за ЕИП, ЕССР и ЕБО могат да издават препоръки относно ситуации, възникнали в държавите от ЕАСТ, а ЕБО може също така да извършва необвързваща медиация в съответствие с член 19 от Регламента за ЕБО в спорове, засягащи държава от ЕАСТ. Правомощието да приема обвързващи решения в стълба на ЕАСТ по силата на член 19 от Регламента за ЕБО е поверено на Надзорния орган на ЕАСТ.

Функциите на Комисията обаче в контекста на процедурите за проверка или одобрение на съответствието на действията, предприети от държави от ЕАСТ, с разпоредбите, съдържащи се в Споразумението за ЕИП, трябва да се извършват от субект по стълба на ЕАСТ в съответствие с параграф 4, буква г) от Протокол 1 към Споразумението за ЕИП. Предвид значението и сложността на решенията относно буферите за системен риск тази компетентност се предоставя, по отношение на държавите от ЕАСТ, на Постоянния комитет на държавите от ЕАСТ.

Поради това в адаптация н) се определя компетентността на Постоянния комитет на държавите от ЕАСТ по отношение на издаването на становища или препоръки за по-голяма яснота (тъй като тези правомощия не са ясно определени в текста на параграф 4, буква г) от Протокол 1 към Споразумението за ЕИП), като същевременно се гарантира, че ЕССР и ЕБО следва да предават своите оценки по параграфи 14 и 15 от член 133 от ДКИ IV, когато е приложимо, на посочения Постоянен комитет.

Определение на „жилищен имот“ в Норвегия (адаптация д) във връзка с Регламент (ЕС) № 575/2013)

Жилищните кооперации са общоразпространена форма на жилищно настаняване в Норвегия. Акционери придобиват дял в кооперация, която притежава или контролира сградата/ите и имота, в които живеят. Всеки акционер има право да се настани в отделно жилище.

Кредиторската закрила, свързана с апартамент в жилищна кооперация в Норвегия, обикновено се тълкува като равностойна на пряко притежание. С оглед на правната сигурност следва обаче да се уточни, че правото да се обитава апартамент в жилищни кооперации в Норвегия се включва в определението на „жилищен имот“ в РКИ. По тази причина чрез адаптация д) текстът на член 4, параграф 1, точка 75, който се отнася до Швеция, се адаптира, така че да включва норвежката ситуация.

Компетентност на Комисията да приема ограничения за големите експозиции и на Съвета да разрешава по-строги национални мерки в случай на макропруденциален или системен риск (адаптации и) и й) във връзка с Регламент (ЕС) № 575/2013)

Съгласно член 395 от РКИ в някои случаи НКО на ЕС трябва да получат одобрение от Комисията, преди да приемат структурни мерки, с които се изисква от кредитните институции, лицензирани в тази държава членка, да намалят експозициите си към различни юридически лица. Комисията, като се основава на становище на ЕБО, може да отхвърли национална мярка само когато тя води до несъразмерни отрицателни последици за финансовата система на други държави членки или на Съюза.

Съгласно член 458 от РКИ държавите членки трябва в някои случаи да получат разрешението на Съвета, преди да приемат някои по-строги национални мерки за противодействие на макропруденциалния и на системния риск от последици за националната финансова система и реалната икономика. На Комисията се възлага да предложи проект на мярка в Съвета за одобряване или отхвърляне на националната

мярка. Съветът отхвърля националната мярка само при ограничен брой обстоятелства, като се вземат под внимание становищата на ЕССР и ЕБО. Други държави членки могат да признаят националните мерки, приети по силата на член 458 от РКИ, и да ги прилагат към клонове, разположени в държавата членка, получила разрешението.

Съгласно системата, установена с точки 31е и 31ж от приложение IX към Споразумението за ЕИП, ЕССР и ЕБО могат да изготвят становища относно ситуации, които възникнали в държавите от ЕАСТ.

Функциите на Комисията обаче в контекста на процедурите за проверка или одобрение на съответствието на действията, предприети от държави от ЕАСТ, с разпоредбите, съдържащи се в Споразумението за ЕИП, трябва да се извършват от субект по стълба на ЕАСТ в съответствие с параграф 4, буква г) от Протокол 1 към Споразумението за ЕИП. Предвид значението и сложността на решенията относно структурните мерки, ограничаващи големите експозиции, тази компетентност се предоставя, по отношение на държавите от ЕАСТ, на Постоянния комитет на държавите от ЕАСТ.

Също така функциите, предоставени на Съвета по член 458 от РКИ, се упражняват по отношение на държавите от ЕАСТ от Постоянния комитет на държавите от ЕАСТ. Това решение обаче следва да се основава на предложение от Надзорния орган на ЕАСТ, което отразява рамката, приложима в ЕС.

Ето защо, за по-голяма яснота, адаптации и), ii) и й), ii) установяват компетентността на Постоянния комитет на държавите от ЕАСТ да взема такива решения (тъй като субектът на тези правомощия не е ясно определен, в рамките на стълба на ЕАСТ, от параграф 4, буква г) от Протокол 1 към Споразумението за ЕИП), като същевременно се гарантира, че ЕБО и при необходимост ЕССР следва да предават своите оценки по член 395, параграф 8 и член 458, параграф 4 от РКИ на Постоянния комитет на държавите от ЕАСТ (адаптации и), iii) и й), iii).

Прилагане на преходните разпоредби относно минималния размер по Базел I (съображение 6 от преамбюла във връзка с Регламент (ЕС) № 575/2013)

Чрез член 500 от РКИ се прилага така нареченият „минимален размер по Базел I“, който бе установен в част 2-1-С (точки 45—47) от споразумението Базел II. Сроктът на члена изтече в края на 2017 г. Член 152 от Директива 2006/48/ЕО, който бе продължен в член 500 от Регламент (ЕС) № 575/2013, ограничи потенциала за неоснователни намаления на собствения капитал от използването на вътрешни модели. Въпреки че срокът на член 500 изтече, компетентният орган все още трябва да отстрани риска, свързан с модела.

В съображение 6 се припомня, че има няколко разпоредби в уредбата, които позволяват на компетентните органи да решават същия въпрос, включително възможността за мерки за противодействие на неоснователни намаления на размера на рисково претеглените експозиции и за налагане на разумни маржове на консервативност при калибрирането на вътрешните модели.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвместния комитет на ЕИП във връзка с изменение на приложение IX (Финансови услуги) към Споразумението за ЕИП

[Регламент (ЕС) № 575/2013 за капиталовите изисквания (РКИ) и Директива 2013/36/ЕС (ДКИ IV)]

(текст от значение за ЕИП)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 2894/94 на Съвета от 28 ноември 1994 г. относно условията за прилагане на Споразумението за Европейското икономическо пространство², и по-специално член 1, параграф 3 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Споразумението за Европейското икономическо пространство³ („Споразумението за ЕИП“) влезе в сила на 1 януари 1994 г.
- (2) Съгласно член 98 от Споразумението за ЕИП Съвместният комитет на ЕИП може да реши да измени, *inter alia*, приложение IX към Споразумението за ЕИП, което съдържа разпоредби относно финансовите услуги.
- (3) Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁴ и в Директива № 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁵ следва да бъдат включени в Споразумението за ЕИП.
- (4) Поради това приложение IX към Споразумението за ЕИП следва да бъде съответно изменено.

² ОВ L 305, 30.11.1994 г., стр. 6.

³ ОВ L 1, 3.1.1994 г., стр. 3.

⁴ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1), поправен с ОВ L 208, 2.8.2013 г., стр. 68, ОВ L 321, 30.11.2013 г., стр. 6 и ОВ L 20, 25.1.2017 г., стр. 2.

⁵ Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338), поправена с ОВ L 208, 2.8.2013 г., стр. 73 и ОВ L 20, 25.1.2017 г., стр. 1.

- (5) Ето защо позицията на Съюза в рамките на Съвместния комитет на ЕИП следва да се основава на приложения проект на решение,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Съвместния комитет на ЕИП във връзка с предложеното изменение на приложение IX (Финансови услуги) към Споразумението за ЕИП, се основава на проекта на решение на Съвместния комитет на ЕИП, приложен към настоящото решение.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета
Председател